

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

vj. An Immunitate priueto raptor virginis, & adulter?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

- 4 Contra decretum irritans non potest allegari contrarius usus.
- 5 De natura forma, ad quam unicam est reducta constitutio Gregoriana, est et ad unam servetur.
- 6 Consuetudo immunitatis Ecclesiasticam derogans est corruptela.
- 7 Nomine facultatis indicandi venit statutum, lex & consuetudo.
- 8 Pontifex motus fuit ad edendam suam Constitutionem de immunitate ob privilegia, & indulta Principibus secularibus, siue verè, siue ex præensione concessa.
- 9 Testantes de consuetudine legitime introducta in Regnis Portugaliæ, & Hispaniarum contra Ecclesiasticam immunitatem, videant ne propter Principum gratiam, Dei gratiam amittant.
- 10 Alleganti consuetudinem Immunitati contrariam credendum non est, nisi probet.
- 11 Factum in dubio non præsumitur, nisi demonstretur.

Obiicies quartò, excipi præter causas supradictas in præcedentibus dubitationibus, aliquas alias causas criminales, ex consuetudine sic legitime introducta, & præscripta: ergo, &c. Antecedens probatur; quia Constitutio Gregorij XIV. non videtur tollere consuetudines, sed solum privilegia, & indulta Principibus concessa. Et dato, quod sustulerit consuetudines, non est, cur iterum non potuerit legitime introduci, & præscribi consuetudo aliqua in oppositum, præcipue videntibus, & tacentibus Prælati, sicut quod de facto introducta, & præscripta sit consuetudo extrahendi complures delinquentes è locis sacris per Iudices sæculares, affirmant Clarus in præf. §. fin. quæst. 30. vers. scias autem, Oldradus consil. 54. num. 2. Petrus Gregor. syntag. iuris lib. 33. cap. 22. num. 2. Suarez lib. 3. cap. 33. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 6. & alij apud Farinacium de carc. quæst. 18. num. 73. & in append. de immunit. cap. 2. num. 16. apud Bossum tit. de captura, num. 3. & Ambrosinum de immunit. Eccles. cap. 14.

Respondetur, nego antecedens; & ad probationem respondeo negando etiam primam partem illius, quia Concilium Tridentinum de facto sustulit omnes consuetudines immunitati Ecclesiasticæ derogantes, quatenus in sess. 25. cap. 20. de reformat. renouavit obseruantiam immunitatis secundum canones, concilia generalia, & summorum Pontificum constitutiones: quod Concilium postea confirmatum fuit per Bullam Pij IV. in qua adest clausula decreti irritantis, quæ tollere videtur omnem consuetudinem præteritam, & futuram, vt mox infra dicitur. Sustulit etiam eandem Constitutio Gregorij XIV. si non expresse, saltem per verba æquivalentia, quia ibi adest clausula, subla. a, &c. qua tollitur omnis facultas aliter iudicandi, vel interpretandi, iuxta c. si eo tempore, de elect. in 6. tum quia adest ibi decretum irritans, contra quod non potest allegari contrarius usus, vt ex Cassad. Puteo, & & aliis docet Farinacius in append. de immunit. cap. 2. num. 15. tum quia dicta Constitutio edita fuit, vt ad vnā formam omnia reducerentur, de cuius natura est, vt ad vnguem seruetur: tum quia consuetudo immunitatem Ecclesiasticam derogans, corruptela à Pontifice vocatur: tum quia expresse derogatur quilibet facultas (quomodocumque emanauerit à Sede Apostolica) contrarium iudicandi, sub qua tam statutum, quam lex & consuetudo comprehenditur: sicuti rectè docent Ambrosinus de immunit. Eccles. cap. 14. Marius Ital. de immunit. lib. 1. cap. 6. in princ. & Bonac. disp. 3. quæst. 7. de immunit. punct. 6. num. 4. Vide quæ dicebantur supra dub. 7. & 8.

Neque obstat, quod Pontifex motus fuerit ad talem Constitutionem edendam ob privilegia, & indulta Thom. Delbene, de Immunit. Eccl. Pars II.

dulta Principibus secularibus, siue verè, siue prætenstue concessa; quia esto ex tali capite motus fuerit, simul etiam in illa Pontifex voluit consuetudines contrarias, & ius, siue commune, siue prouinciale, & Doctorum interpretationes derogare, & formam generalem vbique seruandam in materia immunitatis constituere, vt constat ex illis verbis: Sublata qualibet differentia, ad vnā formam tantum reduci-mus, &c.

Secunda pars probationis (quod scilicet iterum post Concilium Tridentinum, & Constitutionem Gregorij XIV. consuetudo contraria legitime introduci, & præscribi potuerit) transeat, de qua dixi supra dub. 6. & seqq.

Tertiam partem (quod scilicet de facto legitime fuerit introducta, & præscripta, vt aliqui testantur de Portugalia, de Hispania, & de quibusdam aliis locis) videant ipsi, qui id affirmant, ne forte propter Principum gratiam, Dei gratiam amittant. Nam cæterum, si ita est, non audeo illam damnare, illud tamen addo, quod alleganti consuetudinem immunitati contrariam, credendum non sit, nisi probet, argum. in bello, §. facta, ff. de capitulis, & postlimin. reuerf. & docent Surdus lib. 3. consil. 354. num. 2. Menoch. consil. 37. num. 92. Farinac. in append. de immunit. cap. 2. num. 18. & Bonac. disp. 3. quæst. 7. punct. 6. num. 4. & merito, tum quia est quid facti, factum autem in dubio non præsumitur, nisi demonstretur, cit. in bello, & l. 2. de probat. tum quia est quammaximè odiosa. Vide, quæ dicebantur supra cu. dub. 67. & 68. & quæ dicuntur infra sect. 8. & dub. 41. sect. 2. num. 18. & seqq.

SECTIO VI.

An immunitate priuetur raptor Virginis, & adulter?

SVMMARIVM.

- 1 Raptor Virginis, & adulter propter rationes iam dictas non priuatur immunitate.
- 2 Raptus est rapina grauior quolibet alio latrocinio, non tamen excipitur cum latrocinio, quia non valet argumentum à maiori rationis.
- 3 Authentica de mandatis Principum, ubi denegatur Raptoribus Virginum, & Adulteris immunitas Ecclesiastica, fuit correctæ per ius canonicum.
- 4 Immunitas ad honorem, & reuerentiam rebus sacris exhibendam pertinet.
- 5 Honor, & cura rerum sacrarum spectat ad superiores Ecclesiasticos, non ad sæculares.
- 6 Consuetudo legitime introducta, & præscripta, præcipue videntibus, & tacentibus Prælati, enet contra immunitatem.
- 7 Actor credit non adesse huiusmodi consuetudinem immunitati contrariam.
- 8 Raptoribus virginum expresse immunitas conceditur in c. de raptoribus 36. q. 1.
- 9 Canon prædictus licet non sit Concilij Generalis, sed tantum Prouincialis, quia tamen ab Ecclesia receptum est, ab omnibus seruari debet.
- 10 Raptorem Virginis intelligi nomine publici latronis, non videtur proprium vocabuli.
- 11 Raptor Virginis dato quod sit publicus latro, non tamen priuatur immunitate, nam neque publicus latro ea priuatur, si non pluries in viis publicis cum armis, & violentia depredatus sit.

Respondetur negatiuè, propter rationes dictas. Et confirmatur, quia talibus in specie immunitas

nititas conceditur in cap. de raptoribus, 36. *quæst.* 1. Atque ita in terminis nostri casus docent, etiam de iure communi, Hostiensis, Archidiaconus, Bellamera, Abbas, & omnes Canonistæ, & Casuistæ, quos citat, & sequitur Peregrinus de immunit. Eccles. cap. 12. num. 14. Fagundes de præceptis Eccles. præc. 2. lib. 4. c. 4. num. 47. Layman lib. 4. tract. 9. cap. 2. num. 8. Tufchus verb. Ecclesia, concl. 11. num. 17. & segg. Suarez de relig. tom. 1. tract. 2. lib. 3. cap. 13. num. 3. Raphaël de la Torre tom. 2. in 2. 2. S. Thom. q. 99. art. 3. disp. 7. grad. 8. (quamvis hi duo Doctores contrariam sententiam etiam probabilem putent ex rationibus mox infra adducendis.) Azor 2. part. instit. Mor. lib. 9. cap. 9. Gutierrez præc. 99. civil. lib. 3. q. 5. Farinac. de carcerib. quæst. 28. num. 17. & in append. de immunit. cap. 6. num. 88. Anastas. Germon de sacror. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 57. Mar. Ital. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 3. §. 2. num. 8. Bonac. disp. 3. q. 7. punct. 4. num. 4. Diana part. 1. tract. 1. resol. 31. Guazzinus tom. 1. defens. 1. cap. 37. num. 72. Perficus de offic. sacerdot. lib. 1. cap. 9. dub. 11. num. 113. Chartarius decis. crimin. 46. num. 84. Sperellus decis. 59. num. 32. Lezana verb. Immunitas, num. 16. & Ludouicus Correa in relect. de immunit. part. 4. num. 1. contra Angelum de maleficiis, verb. quod fama publica, num. 59. in princip. & ibi addentes, lit. B. Anton. de Burrio cap. inter alia, de immunit. Eccles. num. 18. Ancharanum in cit. cap. inter alia, de immunit. Eccles. Couat. 2. var. cap. 20. Boërium decis. 109. ad fin. Decianum tract. crim. lib. 6. cap. 28. num. 20. in fin. Sarpum cap. 5. fol. 49. de iure asytorum, & Ludouicum Correa in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. n. 16.

2 Obiicies. Raptus est rapina grauior quolibet alio latrocinio: ergo excipitur cum latrocinio.

Respondetur ex dictis, non valere in casu nostro argumentum à paritate, vel maioriore rationis.

3 Instabis, in cit. auct. de mandatis Principum, §. quæ autem, collat. 3. denegatur talibus delinquentibus immunitas: ergo.

Respondetur, concedo totum: at ius Civile correctum est à Canonico, cui in materia de immunitate Ecclesiastica standum est, sicuti supra dub. 5. dicebamus, & docent Chartarius, Guazzinus, Sperellus, & Ludouicus Correa in loc. supra cit. Item alij, quos refert, & sequitur Farinacius in append. de immunit. cap. 2. n. 27. & segg. & Villalob. in summa tom. 2. tract. 39. diff. 7. n. 15. Et ratio est clara, quia immunitas ad honorem, & reuerentiam rebus sacris exhibendam pertinet, ex leg. præsentis, C. de his, qui ad Eccles. confug. ibi: Ut honor Ecclesiarum conseruetur. Rerum sacrarum autem honor,

4 & cura ad Superiores Ecclesiasticos spectat, non ad seculares, ex cap. decernimus, de iudiciis: cap. sicut antiquitus 17. q. 4. & ex Gloss. ibi:

6 Virgibus. Ita habet consuetudo legitime introducta, & præscripta, præcipue videntibus, & tacentibus Prælati: ergo, &c.

7 Respondetur ex dictis, si sic est, transeat. At videant ipsi, qui id affirmant: nam credo, quod non sit. Quapropter Farinacius opinionem, quam tradiderat in tract. de carcerib. q. 28. n. 17. & segg. (nempe quod seruanda sit consuetudo) retractauit in append. de immunit. cit. cap. 6. n. 88. dicendo, quod nullo modo consuetudini standum sit.

Ceterum ad id, quod pro probabilitate contrariæ sententiæ adducit Raphaël de la Torre (quod scilicet iura priuantia immunitate Ecclesiæ raptorem Virginis non sint clara) patet ex dictis, cum in cap. inter alia, de immunit. & in Constitutione Gregorij XIV. raptor virginis clarè non excipiat: & in c. de raptoribus, 36.

8 9. expresse immunitate donetur, cuius canonis decretum, licet non sit Concilij generalis, sed Prouincialis; quia tamen ab Ecclesia receptum est, ab omnibus seruari debet.

Ad id verò, quod pro probabilitate eiusdem contrariæ sententiæ adducit Suarez (quod scilicet raptor virginis veniat nomine publici latronis) patet etiam ex dictis, præsertim cum id sit valde impropriare vocabulum in præiudicium immunitatis Ecclesiasticæ. Et dato, quod sit propriè publicus latro, tamen ad hoc, quod publicus latro immunitate priuetur, requiritur (ut supra in suo loco dicebam) quod non semel, sed pluries in viis publicis cum armis, & violentia depraedatus sit.

SECTIO VII.

An immunitate priuetur sodomita?

SUMMARIVM.

- 1 Sodomita, quamvis sodomia crimen grauissimum sit, non priuatur immunitate.
- 2 Sodomia crimen ex iure Casareo habet annexam poenam mortis.
- 3 Clericus exercens sodomiam, ex constitutione Pij V. Curia seculari traditur.
- 4 Auctores aliqui censent sodomitam non gaudere immunitate.
- 5 Auctor ob rationes iam dictas, & quod tale crimen nullibi sit exceptum, sentit sodomitam non priuari immunitate.
- 6 Non solum laicus sodomita, sed etiam Clericus non priuatur immunitate.
- 7 Amplia id procedere etiam si sodomia crimen commissum sit in Ecclesia.
- 8 Si in casu, quo sodomita confugerit ad Ecclesiam, consulatur Summus Pontifex, dauis est facultatem ut sodomita ab Ecclesia extrahatur.
- 9 Sodomita ut incidat in constitutionem Pij V. necesse est, ut de pluribus actibus sit infamatus, ponderato verbo (exercens) ibi apposto.
- 10 Decisio Casilli, quod in Curia Panormitana Archiepiscopali fuerit exclusus ab immunitate quidam Religiosus, qui in dormitorio sui Monasterij commiserat sodomiam, processit ex literis arbitrariis à Pontifice concessis, non de iure communi.

Respondetur, quod immunitate neque priuetur 1 sodomita (quamvis sodomia crimen grauissimum sit, ita ex iure Casareo poenam mortis annexam habeat, & quamvis ex Constitutione Pij V. clericus tale crimen exercens Curia seculari tradatur: 2 quapropter Correa in relect. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. num. 40. q. 17. Rodriguez in 99. Regul. tom. 2. q. 51. art. 2. Auendañus de exequend. mandatis, p. 1. cap. 229. Phœbus tom. 1. decis. 81. num. 7. Barbola ad ordin. tom. 2. lib. 2. §. 1. num. 5. Cutellius in leg. Martini, c. 17. n. 5. & de immunit. Eccles. lib. 1. q. 2. & Mar. Ital. de immunit. lib. 1. cap. 5. §. 3. censent oppositum) moueor 3 ob easdem rationes dictas, quod scilicet tale crimen nullibi exceptum reperiatur, & in materia poenali) præsertim si immunitati Ecclesiasticæ præiudicet, non sit facienda extensio de casu ad casum, etiam ex maiori- 4 ritate, nedum ex paritate rationis. Atque ita in terminis, etiam iuris communis, docet præter alios Bonacina disp. 3. quæst. 7. punct. 5. num. 14. Giurba consil. 100. num. 4. Sanchez in opusc. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 10. num. 2. Diana part. 4. tract. 1. resol. 45. Lezana verb. Immunitas Eccles. n. 16. Elifæus Danza in pugna Doctorum, tom. 1. tit. de immunit. Eccles. cap. 4. num. 10. & segg. (qui hanc sententiam docet non solum in laico, sed etiam in clerico.) Anton. Nouarius in summa Bullarum, tit. de immunit. Eccles. (qui id extendit, etiam si sodomia cri- 5 men